

Edinburgh

Díky pozoruhodnému hradu na vrcholku zbytků vyhaslé sopky a zřetelně středověkému Starému Městu, které stojí v protikladu vůči honosnému Novému Městu na severu, jež je samo staré 200 let, na vás Edinburgh nezapůsobí jen na první pohled, ale uchvátí též vaše smysly a pronikne do vašeho srdce.

Edinburgh

A 56 C2, 59, 62–63

Informace pro návštěvníky

✉ 3 Princes St.

☎ (0845) 225 5121

www.edinburgh.org

Greyfriars Kirkyard

✉ Greyfriars Place

☎ (0131) 226 5429

💰 \$

www.greyfriarskirk.com

Dějiny Edinburghu

Příběh začíná u impozantní sopečné skály Castle Rock, která se nalézá v samotném srdci moderního Edinburghu. Původní gaelský název města, Dunedin, pochází z výrazu „Eidyn's Fort“ a toto jméno mu daly keltské kmemy, které vládly zdejšími divokým končinám. Historikové se domnívají, že jméno do současné podoby poangličtili northumbrijští nájezdníci.

Greyfriars Bobby

Příběh neznámějšího psa na světě po Snoopym je ještě poutavější, když uvážíme, že šlo o skutečného psa a jeho příběh v sobě nese tragickou romantiku. „Greyfriars Bobby“ je jméno, které dostal věrný pes, jenž se stal obyvatelem hřbitova Greyfriars Kirkyard, když v roce 1858 zemřel jeho pán. Bobby strávil zbytek svého čtrnáctiletého života na stráži u hrobu. Stala se z něj místní celebrita, a když zemřel, byla postavena jeho socha přímo u hřbitova Greyfriars Graveyard. Disney podle příběhu vytvořil film (The True Story of a Dog) a jeho příběh stále žije v srdcích mnoha generací turistů.

Další nájezdy Angličanů přišly poté, co se různí skotští králové snažili ovládnout tuto vysoce strategickou pevnost. Okolo vyvýšeniny, která se zvedala směrem ke hradu (dnešní Royal Mile), vznikla malá osada a do 12. st. měl Edinburgh svou vlastní mincovnu a stával se z něj významný hráč na celonárodní úrovni. Na úsvitu 14. st. udělil Robert Bruce Edinburghu nové výsady a přístav Leith zasadil na jeho území.

V roce 1707 zničil status Edinburghu jako hlavního města nezávislého národa zákon o sjednocení, který připojil Skotsko k Anglii. Od té doby byl hlavním městem Británie jednou provždy Londýn. Ztrátu politické moci ale zmírňoval vzestup britské říše. Edinburgh ze vzrůstající prosperity těžil, a když se objevily velké postavy jako David Hume a Adam Smith, stalo se z něj centrum finančnictví, vynálezů, studia a filozofie.

Jak se Edinburgh rozpínal, noví, bohatí obyvatelé města se obraceli zády ke špinavému středověkému Starému Městu a stavěli si perfektně promyšlené město na severu, přes odvodněné jezero Nor Loch. Nové Město zdobily široké bulváry, působivý systém uliční sítě, travnatá náměstí a elegantní pískovcové městské domy. Autory byli architekti James

TIP ZNALCE:

Park Holyrood, jen pár minut chůze z města, nabízí letmý pohled na nespoutané Skotsko a je dílem dobrodružné povahy velkého ochránce přírody a zakladatele Sierra Clubu, Johna Muira.

BOB SIPCHEN,

Autor píšící pro časopis National Geographic Traveler

Craig (1739–1795), Robert Adam (1728–1792) a William Henry Playfair (1790–1857). Georgiánský řád a styl Nového Města stál v příkrém kontrastu vůči škaredému a zchátralému Starému Městu.

To ještě více posilovalo dojem dvojznačnosti, který v srdci a duši Edinburghu přetrvál po celá staletí.

Dvě světové války zdecimovaly edinburskou populaci, ale absence průmyslu ve srovnání s ostatními skotskými městy ušetřila metropoli nejhorších náletů za 2. světové války. V následujících letech se městu podařilo propagovat své kouzlo v celosvětovém měřítku, když v roce 1947 založilo Edinburský festival.

Skotská ropa přinesla britské ekonomice ve 20. st. miliardy dolarů a tento nový zdroj bohatství přizíval touhu po nezávislosti, která tiše dřímala jako Artušův trůn (vyhaslá sopka v centru Edinburghu), ale rozhodně nevyhasla. Tato našeň kulminovala v referendu v roce 1997, které dalo pevný základ novému,

Holyrood Park

 59
 Holyrood Park Road
 (0131) 652 8150
 \$
www.historic-scotland.gov.uk

Edinburgh Castle

59

Castlehill

(0131) 225 9846

\$\$\$

www.edinburghcastle.gov.uk**National War Museum**

62

 Edinburgh Castle,
Castlehill

(0131) 247 4413

\$\$\$

[www.nms.ac.uk/war/
home/index.asp](http://www.nms.ac.uk/war/home/index.asp)

samostatnému parlamentu. Nový legislativní orgán poprvé zasedl v roce 1999 a v roce 2004 se přestěhoval do pozoruhodné budovy v Holyroodu, postavené výhradně pro něj.

Stejně jako jiná města, i Edinburgh má v poslední době ekonomické problémy. Nikdy dříve nehrála turistika tak zásadní roli a lidé z celého světa se stále v zástupech hrnou do tohoto jedinečného města.

Edinburské Staré Město

Edinburské Staré Město je velice působivá změt středověkých uliček, kde duchové minulosti krouží nad dlažebními kostkami a pronikají do všech koutů úzkých

uliček a průchodů. Ulice jsou plné kaváren, hospod a restaurací a Staré město je výrazným centrem turistiky.

Edinburský hrad: Hrad se tyčí nad celým městem a jeho návštěva je nezbytností kvůli bohaté historii a dramatickému výhledu na město. Kdysi zde žila Marie, královna skotská, a hrad je velmi zachovalý. Do jeho jedinečné struktury patří vojenská vylepšení z různých epoch a hojně vystavy vrhají další světlo na historii skotského národa. Po většinu své historie však měla tato nejnavštěvovanější skotská turistická atrakce jen málo času na návštěvníky a rezolutně vzdorovala nepřátelům. Nejlepší způsob, jak

Edinburský hrad je výraznou dominantou hlavního města a nabízí široký výhled na město

tuto pevnost skutečně pochopit, představuje prohlídka s průvodcem či jedna z nových prohlídek s audioprůvodcem.

Mezi hlavní zajímavosti patří rozlehlá promenáda (**Esplanade**) u vstupu, kde je hlavní centrum vojenské přehlídky (viz doplňující rámeček napravo). Uvnitř hradu se nalézá **Národní vojenské muzeum**, které vypráví o skotských vojákách po vydání zákona o sjednocení a obsahuje spoustu zbraní, vyznamenání a dobře dochovaných uniforem. Mezi nově a dojmavé exponáty se řadí portréty skotských jednotek, které slouží v Afghánistánu.

V **Korunním domě** uvidíte skotské korunovační klenoty – Honours of Scotland – a výrazný symbol, Kámen osudu, nad nímž byli kdysi korunováni skotští králové. Tato významná památka sem byla vrácena z westminsterského opatství v Londýně v roce 1996.

Ve **Velké síni** se kdysi odehrávaly nákladné bankety a všechny druhy královských zábav. Byla postavena za vlády Jakuba V. a kdysi sloužila jako sídlo skotského parlamentu; později dostala prostší úkol a byl zde špitál a kasárna. Poslední, poněkud okázalá přestavba se odehrála v 19. st.

Nejstarší dochovanou částí hradu je **kaple sv. Markéty**, která se datuje do 12. st. a do doby, kdy vládl král David I. Pokud se chcete podívat na temnější stránku lidského života, můžete se vydat do útrobu hradu a prozkoumat jeho sklepení, které sloužilo jako vojenské

Vojenská událost

Edinburghská vojenská přehlídka (Military Tattoo, viz str. 60–61 a 69), která se koná v Edinburském hradu vždy v srpnu, je jedním z divů soudobého vojenství. Pohled na zástupy dudáků a bubeníků ze skotských regimentů, kteří hrdě pochodují pod nasvícenými hradbami, je nezapomenutelným zážitkem. Přehlídka bývá dlouho dopředu vyprodána (tel. 0131/225 1188 nebo www.edintattoo.co.uk/tickets \$\$\$\$–\$\$\$\$\$) a na představení jednotlivých skupin se přichází podívat na 200 tisíc lidí. V posledních letech se na přehlídce objevili také velbloudi a sloni, spolu s výbornými herci, kteří oživují pochod tancem a máváním vlajek. Čekejte nečekané.

vězení. Prohlédněte si graffiti na zdech, které zde vytvořili ubožáci odsouzení k tomu, aby zde trávili svůj život.

Palác Holyroodhouse: Tento palác se nalézá na úpatí Královské míle a jde o místo, které v tomto městě patří britské královské rodině. Stojí vedle působivé zříceniny **opatství Holyrood**, což je neucelené, ale působivé zašlé místo. Ve 12. st., kdy vládl David I., bylo opatství mocnou náboženskou ikonou, ale zničila je zuřivá anglická vojska.

Palác se datuje do doby Jakuba I. a přestože jde o královskou rezidenci, můžete jej navštívit, pokud zde právě není přítomna královská rodina. Interiér překypuje krásnými látkami, vybranými olejomalbami a dobovým nábytkem, nicméně pro mnoho návštěvníků představuje hlavní památku postel Marie Stuartovny. Na tomto místě téměř potratila své dítě (budoucího krále Jakuba VI., který se *(pokračování na str. 164)*

Palace of Holyroodhouse

 59

 konec Royal Mile

 (0131) 556 5100

 \$\$\$

www.royal.gov.uk/TheRoyalResidences